

Dr hab. Grzegorz Opielak

Lublin, 24 marca 2024 roku

Zakład Fizjologii Człowieka

Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

20-079 Lublin, ul. Radziwiłłowska 11

Recenzja

Wykonana w oparciu o decyzję Rady Doskonałości Naukowej z dnia 5 grudnia 2023 roku, w postępowaniu habilitacyjnym dr Jolanty Chmielowiec, ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Przedstawiony do oceny komplet dokumentów odpowiada ustawowym wymogom postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego, a ocenę całościowego dorobku Kandydatki oparto na podstawie wymogów Art. 219. Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020, art. 219).

DANE OSOBOWE HABILITANTKI

Imię i nazwisko: Jolanta Zofia Chmielowiec

Miejsce zatrudnienia:

Katedra Higieny i Epidemiologii Uniwersytetu Zielonogórskiego,
Collegium Medicum Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, ul. Zyty 28, 65-046
Zielona Góra

Wykształcenie:

23.06.2004 – stopień magistra pielęgniarstwa, Pomorska Akademia Medyczna, Wydział Nauk o Zdrowiu, temat pracy: *„Postawy pracowników służby zdrowia wobec narkomanii”*, pod kierunkiem dr hab. Beaty Karakiewicz

10.12.2012 – stopień doktora, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Wydział Nauk o Zdrowiu, temat pracy: *„Wiedza i postawy wobec uzależnień od środków psychoaktywnych w grupach zawodowych: pracowników służby zdrowia, nauczycieli i policji w województwie lubuskim.”*, pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Rajewskiego

DOROBEK NAUKOWY

Sumaryczny dorobek naukowy dr Jolanty Chmielowiec został omówiony na podstawie załączonej analizy bibliometrycznej pochodzącej z dnia 4 września 2023 roku.

Habilitantka jest autorką i współautorką prac oryginalnych oraz przeglądowych. W dorobku Habilitantki znajdują się także rozdziały monograficzne, co świadczy o pełnym przekroju aktywności naukowej.

Sumaryczny współczynnik Impact Factor: 111.422

Praktycznie cały dorobek Habilitantki powstał po uzyskaniu tytułu doktora.

Cykl artykułów umieszczonych w dysertacji: 18.359

Sumaryczna liczba cytowań / bez autocytowań:

Według bazy Scopus: 162 / 105

Według bazy Web of Science: 112 / 66

Indeks Hirscha:

- 8 (w dniu 20 marca 2024 roku: 10) (według bazy Scopus)
- 7 (według bazy Web of Science)

OSIĄGNIĘCIE NAUKOWE BĘDĄCE PODSTAWĄ POSTĘPOWANIA

Zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020, art. 219), jako osiągnięcie naukowe przedstawiła cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 kryteria ewaluacji jakości działalności naukowej ust. 2 pkt 2 lit. B, opatrzony tytułem: „*Analiza czynników genetycznych, psychologicznych i środowiskowych w kontekście*

układu dopaminergicznego u osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.”

Na oceniane osiągnięcie naukowe składają się następujące publikacje:

1. **Jolanta Chmielowiec, Krzysztof Chmielowiec, Aleksandra Suchanecka, Grzegorz Trybek, Bożena Mroczek, Iwona Małecka, Anna Grzywacz.** *Associations Between the Dopamine D4 Receptor and DAT1 Dopamine Transporter Genes Polymorphisms and Personality Traits in Addicted Patients. International Journal of Environmental Research and Public Health, 2018, vol. 15, iss. 10, 1--12, ISSN: 1660-4601, eISSN: 1660-4601*

2. **Milena Lachowicz, Jolanta Chmielowiec, Krzysztof Chmielowiec, Aleksandra Suchanecka, Jolanta Masiak, Monika Michałowska-Sawczyn, Bożena Mroczek, Artur Mierzecki, Iwona Ciechanowicz, Anna Grzywacz.** *Significant association of DRD2 and ANKK1 genes with rural heroin dependence and relapse in men. Annals of Agricultural and Environmental Medicine, 2020, 1--5, ISSN: 1232-1966, eISSN: 1898-2263, bibliogr. summ.*

3. **Milena Lachowicz, Jolanta Chmielowiec, Krzysztof Chmielowiec, Aleksandra Suchanecka, Monika Michałowska-Sawczyn, Artur Mierzecki, Bożena Mroczek, Anna Grzywacz.** *Psychological factors and genetic characteristics of rural cannabis users. Annals of Agricultural and Environmental Medicine, 2020, 1--9, ISSN: 1232-1966, eISSN: 1898-2263, bibliogr. il. tab. summ.*

4. **Jolanta Masiak, Jolanta Chmielowiec, Krzysztof Chmielowiec, Anna Grzywacz.** *DRD4, DRD2, DAT1, and ANKK1 Genes Polymorphisms in Patients with Dual Diagnosis of Polysubstance Addictions. Journal of Clinical Medicine, 2020, Vol. 9, 1--15, ISSN: 2077-0383, eISSN: 2077-0383, bibliogr. il. tab. summ.*

5. **Jolanta Chmielowiec, Krzysztof Chmielowiec, Jolanta Masiak, Tomasz Pawłowski, Dariusz Larysz, Anna Grzywacz.** *Analysis of Relationships between DAT1 Polymorphism Variants, Personality Dimensions, and Anxiety in New Psychoactive Substance (Designer Drug) (NPS) Users. Genes, 2021, Vol. 12, 1--12, ISSN: 2073-4425, eISSN: 2073-4425*

6. **Jolanta Chmielowiec, Krzysztof Chmielowiec, Jolanta Masiak, Małgorzata Śmiarowska, Aleksandra Strońska-Pluta, Violetta Dziejko, Anna Grzywacz.** *Association between Polymorphism rs1799732 of DRD2 Dopamine*

Cykl publikacji przedstawionych do oceny prezentuje spójną całość, obejmuje poszukiwania wspólnych cech układu dopaminergicznego charakterystycznych dla osób uzależnionych. Już sama problematyka uzależnień stanowi zagadnienie zarówno ważne jak i mocno problematyczne z punktu widzenia medycyny, jednocześnie generujące olbrzymie koszty społeczne. Jedyne zastrzeżenie jakie można zgłosić to fakt, iż tematyka publikacji obejmuje kwestię uzależnień niezwykle szeroko.

W publikacjach podjęto analizę czynników osobowościowych oraz swoistych markerów genetycznych, ale z jednej strony prace nie dotyczą jednego i konkretnego typu uzależnienia, zaś z drugiej strony podejmują zagadnienie zarówno „klasycznych” substancji uzależniających jak heroiny czyli znanych pochodnych opiatowych przez uzależnienie od wielu substancji po „designer drugs”. Grupa ta, znana w Polsce pod nazwą „dopalacze” stanowi w zasadzie niehomogeny zbiór różnych substancji chemicznych, o czym autorzy wspominają już we wstępie publikacji.

W mojej ocenie trudno jednak robić z tego znaczący zarzut, zapoznając się z dokonaniem zawodowymi i naukowymi Habilitantki widać wyraźnie że już od momentu ukończenia studiów i pracy magisterskiej problematyka uzależnień znajduje się w spektrum zainteresowań naukowych. Analizując zaś cykl publikacji wyłania się obraz próby podjęcia tematu bardzo szeroko, bez ograniczania się do jednej i konkretnej substancji. Może mieć to pewien związek ze stanem obecnym, co jako wieloletni praktyk mogę tylko potwierdzić. Coraz rzadziej spotyka się osoby używające, czy uzależnione, od jednej substancji chemicznej, natomiast coraz częściej widoczne jest odurzanie się środkami chemicznymi jakie niekiedy budzą zdziwienie wśród szpitalnego personelu. Za przykład niech posłuży gamma - butyro - lakton, czyli substancja obecna w płynie do czyszczenia felg. W świetle takich doświadczeń klinicznych rozszerzenie badań na środki psychoaktywne inne niż opiatowe zaczyna być coraz bardziej uzasadnione, a tym samym potrzebne.

OCENA AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

Analiza bibliometryczna została wyżej opisana, jednak wypada zaznaczyć że Habilitantka od początku swojej pracy zawodowej zajmuje się zagadnieniami z kręgu uzależnień. Jest specjalistką z zakresu pielęgniarstwa

psychiatrycznego, co jednoznacznie potwierdza iż wiedza Habilitantki nie pozostaje jedynie w sferze teoretycznej.

W 2021 roku, dr Jolanta Chmielowiec, jako zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego nawiązała współpracę naukową z Uniwersytetem Rzeszowskim, Pomorskim Uniwersytetem Medycznym oraz Słowackim Uniwersytetem w Presovie.

OCENA DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ I ORGANIZACYJNEJ

Habilitantka pracuje od wielu lat jako nauczyciel akademicki. Poza pracą dydaktyczną uderza szerokie spektrum zainteresowań, potwierdzonych certyfikatami: specjalisty pielęgniarstwa psychiatrycznego, specjalisty pielęgniarstwa epidemiologicznego oraz w zakresie organizacji i zarządzania. Brała udział w organizacji zjazdów naukowych, równocześnie warte zaakcentowania pozostaje, iż Habilitantka jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego.

Dr Jolanta Chmielowiec pełni funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Nauk o Zdrowiu, jest członkiem Rady Programowej w Zakładzie Pielęgniarstwa. Bierze aktywny udział w procesie dydaktycznym i organizacyjnym choćby przez podejmowanie organizowania nowego kierunku studiów (położnictwo) na macierzystym Uniwersytecie.

Jednocześnie Habilitantka nie uciekała od prowadzenia i recenzowania prac licencjackich, co jak wiadomo stanowi znaczący wkład w całość funkcjonowania każdego kierunku studiów. Szczególne wrażenie robi ich ilość: 90 promowanych prac licencjackich, oraz 60 recenzowanych. W przypadku prac magisterskich Habilitantka podjęła się promowania 5 prac, tyleż samo poddała recenzji. Jest opiekunem naukowego koła studenckiego.

Warto ponownie nadmienić że Habilitantka w latach 1998 do 2016 pracowała jako pielęgniarka w szpitalu psychiatrycznym. Oprócz pracy na oddziale pełniła także funkcje kierownicze, zaś od 2014 do 2024 roku pozostawała w roli konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego. Była delegatem na zjeździe Pielęgniarek i Położnych, pozostawała członkiem senatu macierzystej uczelni.

Za swoją pracę została doceniona zarówno ze strony władz uczelni macierzystej otrzymując dwa granty rektora, jak też ze strony Ministerstwa przez przyznanie Medalu Komisji Edukacji Narodowej.

Podsumowując, chciałabym podkreślić, iż moja ocena całego profilu zawodowego Pani dr Jolanty Chmielowiec jest bardzo wysoka. Ocena taka pozostaje zarówno w odniesieniu do badań naukowych w jakich uczestniczyła jak też ich potencjalnego znaczenia w praktyce. Pomimo wielu lat badań wiele kwestii etiopatogenezy uzależnień do końca nie zostało poznanych co niewątpliwie leży u podłoża ciągle niewystarczających metod terapii. Mam nadzieję że przedstawione badania, już bardzo wartościowe, pozostaną kontynuowane.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

W oparciu o ocenę dorobku naukowego, w tym osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego, a także pozostałych dostępnych informacji o dorobku dydaktycznym i organizacyjnym, stwierdzam, że dokumenty przedstawione do oceny, spełniają prawne wymogi stawiane Kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

Niniejszym pozytywnie opiniuję wniosek dr Jolanty Chmielowiec i wnoszę o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.